

СОЦІАЛЬНИЙ ДІАЛОГ ЯК ЕЛЕМЕНТ ПУБЛІЧНОГО АДМІНІСТРУВАННЯ

Ірина Григорівна ОРЛОВСЬКА,

*канд. юрид. наук, доцент, доцент кафедри
галузевого права та загально-правових дисциплін
Інституту права та суспільних відносин
Університету «Україна»*

Світовий та національний досвід свідчить, що соціальний діалог включає всі види взаємодії (переговори, консультації, узгоджувальні процедури та обмін інформацією) між представниками органів виконавчої влади, роботодавців та профспілок, які є законними представниками працівників, з трудових та соціально-економічних питань. Така система трипартизму є дієвим засобом досягнення соціально-економічного прогресу у всіх демократичних країнах світу.

Соціальний діалог – це основа функціонування Міжнародної організації праці (далі - МОП), яка ґрунтовно закріплена у багатьох конвенціях та рекомендаціях МОП. Крім того, їх положення безпосередньо вимагають проведення консультацій із сторонами соціального діалогу.

Відповідно до статті 1 Закону України «Про соціальний діалог в Україні» соціальний діалог визначено як процес визначення та зближення позицій, досягнення спільних домовленостей та прийняття узгоджених рішень сторонами соціального діалогу, які представляють інтереси працівників, роботодавців та органів виконавчої влади і органів місцевого самоврядування, з питань формування та реалізації державної соціальної та економічної політики, регулювання трудових, соціальних, економічних відносин [1].

На думку Петрое О.М., сьогодні соціальний діалог у державному управлінні функціонує як дієвий інструмент налагодження специфічного типу суспільних відносин між суб'єктами, що характеризуються наявністю, крім спільних інтересів, також і протилежних соціальних, економічних і політичних переконань. Ці відносини орієнтуються не на конфронтацію, а на соціальне співробітництво, забезпечення оптимального балансу інтересів сторін, за якого підприємець (власник) може забезпечити собі стабільне отримання прибутку, а наймані робітники заслуговують на гідні умови життя. У становленні й розвитку такого діалогу виявилися заінтересованими як усі соціальні групи, так і держава, оскільки соціальний діалог додатково створює передумови політичної і соціальної стабільності суспільства, його прогресивного соціально-економічного розвитку [2, с. 24].

Варто зауважити, що публічне адміністрування соціального діалогу є особливою системою, за допомогою якої узгоджуються інтереси між профспілками, роботодавцями та органами виконавчої влади для розв'язання спільних завдань у сфері трудових та соціально-економічних відносин на національному, галузевому, територіальному та локальному рівні.

На думку В. Тимцуник, предмет публічного адміністрування можна визначити як процес досягнення національних цілей та інтересів шляхом орга-

нізації діяльності суб'єктів публічної сфери, зокрема законодавчих, виконавчих і судових органів та органів місцевого самоврядування [3].

Ось чому сторони соціального діалогу варто визначити як суб'єкти публічної сфери, які спрямовують свою діяльність задля соціального благополуччя суспільства у відповідних сферах відносин. Крім того, існують різні концепції його здійснення.

З точки зору авторів позиційного документу до основних форм соціального діалогу належать: 1) обмін інформацією; 2) участь повноважних представників всеукраїнських профспілок і всеукраїнських об'єднань організацій роботодавців у засіданнях Кабінету Міністрів України та урядових комітетів під час розгляду питань, що стосуються соціально-трудової сфери; 3) попередні консультації органів влади всіх рівнів із соціальними партнерами перед ухваленням рішень; погодження і врахування їхніх пропозицій при підготовці нормативно-правових актів центральних органів виконавчої влади; 4) участь соціальних партнерів у розробці та експертизі проектів законодавчих актів, державних і місцевих програм соціально-економічного розвитку; 5) колективні переговори з укладання Генеральної, галузевих, територіальних угод; 6) участь у роботі тристоронніх органів на місцевому, галузевому, державному рівнях [4].

На основі вище викладеного зазначимо, що соціальний діалог є елементом публічного адміністрування, який становить чіткі взаємоузгоджені дії сторін соціального діалогу, які представляють інтереси працівників, роботодавців та органів виконавчої влади і органів місцевого самоврядування, з питань формування та реалізації державної соціальної та економічної політики, регулювання трудових, соціальних, економічних відносин.

Список використаних джерел:

1. Про соціальний діалог в Україні: Закон України від 23.12.2010 № 2862-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2862-17#Text>
2. Петрое О. М. Соціальний діалог як інститут державного управління : навч.-метод. матеріали / О. М. Петрое ; упоряд. В. В. Святненко. К. : НАДУ, 2013. 84 с.
3. Тимцуник В. І. Публічне адміністрування : навчальний посібник. URL: <https://studfiles.net/preview/5118174/>
4. Стан соціального діалогу в Україні та позиції соціальних партнерів. URL: <http://library.fes.de/pdf-files/bueros/ukraine/18189-20210903.pdf>